МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЁННОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«КОКРЕКСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА»
368020, Республика Дагестан, Хасавюртовский район, село Кокрек ул.Г.Цадасы 3
тел: +79285566510, e-mail, kokrek-sosh@mail.ru адрес сайта: https://sh-kokrekskaya-r82.gosweb.gosuslugi.ru

РАССМОТРЕНА	СОГЛАСОВАНА	УТВЕРЖДЕНА
на заседании МО	зам. директора по УВР	директор Омаров Х.Н.
______________	Абасова А.Ш.	______________
«02 » 09 2024 года	«02 » 09 2024 года	«02 » 09 2024 года

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной (аварский) язык»

для обучающихся 11 классов

11 классалъул
авар мацIалъул тематикияб план.

ПРОГРАММАЯЛЪЕ БАЯН
ХIалтIул программа гIуцIун буго гьоркьохъеб школалъул авар мацIалъул программаялъул кьочIодалъун.
Авар мацIалъул программа хIадур гьабуна ГI.ГI. Тахо-Годил цIаралда бугеб Дагъистаналъул гIелмиябгин цIех-рехалъул педагогикияб институталъул мацIазул секторалъ. Программа гIуцIана Вакилов ХI.С., ХIамзатов А.ГЬ.
Дагъистан Республикаялъул лъайкьеялъул министерствоялъ тасдикъ гьабураб.
МахIачхъала: НИИ педагогикаялъул издательство.
Авар мацIалъул тематикияб план гIуцIун буго учебникалдаса «Авар мацI 6-7 кл.».
Автор: А.Гь. ХIамзатиов.
Махачкала: издательство НИИ педагогики.
Учебник :
Авар маццI: А.Гь.ХIасанов
СагIтазул къадар:
Авар мацI: 68
Анкьида жаниб сагIтазул къадар:
Авар мацI:2
СагIтазул рикьи:
МацIалъул хIакъалъулъ гIаммал баянал (1 сагIат).
Авар литературияб мацI, гьелда тIад хIалтIи ва гьелъул тарих (история). Авар литературияб мацI свериияб наречиялъул кьучIалда гIуцIараб букIин. Севериияб ва югалъул диалектазул фонетикиял, лексикиял ва морфологиял батIалъаби (къокъго). Хъвай-хъвагIай гьечIел гIанди-цез группаялъул мацIал. Аваразул литературияб мацI – киналго магIарулазул рухIияб бечелъи.

Стилистика ва каламалъул культура (2 сагIат).
I. Авар литературияб мацIалъул хIакъалъулъ бичIчIи кьей. Халкъияб ва литературияб мацI.стилистикаялъул хIакъалъулъ бичIчIи кьей. Литературияб мацIалъул хаслъаби (гIелмияб, канцеляралъул, газет-журналалъул ва художествиял асаразул). Художествияб адабияталъул мацI.
II. Тексталда тIасан жиндирго пикру загьир гьабизе лъай (хъванги бицунги). Материал бакIаризе ва гьелдаса пайда босизе лъай (хъванги бицунги). БатIи-батIиял хасиятазул (стилалъул) рагIаби ва предложениял ратIа гьаризе лъай.

Лексикология (2 сагIат).
I. Лексика ва лексикология (къокъаб баян). РагIул битIараб ва хвалсараб магIна. Омонимал. Синонимал. Антонимал. Авар литературияб мацIалъул чияр мацIаздаса (гIурус, гIараб, перс, тюрк) рачIарал рагIаби ва гьезул битIунхъвай.

II. Дурусго, мухIканго рагIи хIалтIизаби. РагIул такрарлъиялдалъун гIунгутIи бихьизаби. Жиндирго каламалъул синонимал, омонимал, антонимал хIалтIизаризе ругьунлъи. Хаслъиялъухъ балагьун, рекъон кколедухъ, рагIи тIасабищизе ва предложениялъулъ хIалтIизабизе лъай. Словараздаса пайда босизе ругьунлъи.

Фразеология (1 сагIат).
I. Фразеологиял свераби ва гьел лъугьин. Эркенал рагIабазул дандраял ва фразеологиял свераби.

II. Антонимиял ва синонимиял фразеологиял гIуцIаби гъорлъе ккезарун, предложениял ургъи. Фразеологияб свери кинаб хаситяталъул бугебали лъазе ва каламалъулъ битIун хIалтIизабизе ругьунлъи. Фразеологиял сверабазул словарь гьаби. Кицаби, абиял ракIари.

БитIун аби (орфоэпия) ва интонация (2 сагIат).
I. Орфоэпиялъул хIакъалъулъ бичIчIи кьей. Авар каламалъул интонация. Логикияб ударение.

II. Диалектиял гъалатIал риччачIого, битIун кIалъазе лъай. ГIурус мацIалдаса рачIарал рагIаби битIун абизе ругьунлъи. Рагьаралги рагьукъалги гьаркъал битIун абизе бугеб бажари камиллъизаби. Интонацияги цIунун, батIи-батIиял тайпабазул предложениял цIализе бугеб ругьунлъи камиллъизаби.

Графика, битIунхъвай ва пунктуация (2 сагIат).
I. Авар мацIалъул графикаялъул къокъабго тарих. Авар орфографиялъул аслиял къагIидаби (принципал). Лъалхъул ишараби ва гьезул кIвар.
II. Авар мацIалъул битIунхъваялъул словарь, гьелъулгун лъай-хъвай гьаби. Лъалхъул ишараби хIалтIизаризе бугеб ругьунлъи камиллъизаби.

РагIул гIуцIи ва рагIи лъугьин (1 сагIат).
I. РагIи лъугьин – мацI бечелъизе бугеб рес хIисабалда. РагIи ва рагIул формаби лъугьунел къагIидаби ва, гьел формаби лъугьунаго, рагIул кьибилалъулъ колел хиса-басиял.
II. РагIи морфемабазде биххизе ругьунлъи. Морфемабазул магIна лъай. БатIи-батIиял морфемабаздалъун цIиял рагIаби лъугьинаризе ругьунлъи.

МОРФОЛОГИЯ.
Предметияб цIар (2 сагIат).
I. Предметияб цIар. Предметияб цIаралъул падежияб система. Предметияб цIар ва гьелъул гIемерлъул форма лъугьунел къагIидаби. Предметияб цIар лъугьин ва гьелъул битIунхъвай.
II. БатIи-батIиял каламалъул бутIаби предметияб цIаралде свери (бахIарай, херав, ункъояв, унтарав).
МагIарда (-де -даса -дасан) гIадал падежазул формаби каламалъулъ битIун хIалтизаризе лъай.

Хъвалсараб магIнаялда предметиял цIарал хIалтIизаризе лъай (меседил яс, ганчIил ракI).

Прилагательное (2 сагIат).
I. Прилагательное. Грамматикиял гIаламатал. БатIи-батIиял каламалъул бутIабаздаса прилагательное лъугьин. Прилагательноялъулги хаслъул падежалда бугеб предметияб цIаралъулги синонимика (инсулаб тIадкъай – инсул тIадкъай).
II. БатIи-батIиял синонимал – прилагательноял каламалъулъ хIалтIизари. Текстазулъ прилагательноял ратизе ва гьезул морфологияб разбор гьабизе лъай. Описаниялъулъ прилагательноял хIалтIизаризе ругьун гьари (масала, тIабигIаталъул, рукъ-бакIалъул сурат кьолаго).

РикIкIен (2 сагIат).
I. РикIкIен. ГIуцIиялде балагьун рикIкIенал. Авар мацIалда къадаралъул рикIкIеналда хадуб предметияб цIар кидаго цолъул формаялда букIин.
Предметияб цIаралъулгин иргадул рикIкIеналъул бухьен. РикIкIеназул битIунхъвай.
II. Къадаралъулги иргадулги рикIкIенал каламалъулъ битIун хIалтIизари. Предложениялъулъ гIадатаб, жубараб, составияб рикIкIен хIалтIизаби.

ЦIарубакI (2 сагIат)
I. ЦIарубакI. Грамматикиял гIаламатал. ЦIарубакIазул битIунхъвай ва битIун аби (нижер, нужер, жидеца).
Ишараялъул цIарубакIал лъабабилеб гьумералъул цIарубакIаллъун хIалтIизари.
II. Каламалъулъ предметияб цIаралъул, прилагательноялъул, рикIкIеналъул бакIалда цIарубакIал хIалтIизаризе лъай. Ишараялъул цIарубакIал (манзилалде балагьун) битIун хIалтIизари. Суалиял цIарубакIал ругел предложениял битIараб интонациялдалъун цIализе ва гара-чIвариялъулъ хIалтIизаризе лъай. Нилъер, нижер цIарубакIал каламалъулъ битIун хIалтIизаризе лъай.

Глагол (4 сагIат)
I. Глагол. Рухьарал ва тIадчIарал глаголал. Цо-цо глаголал, лексикияб магIнаялде балагьун, рухьарал ва тIадчIарал рукIине бегьи. Глаголазул фразеологиял гIуцIаби ва журарал глаголал. Гьезул битIунхъвай. Глаголалъул батIи-батIиял наклонениял ва гьезул формаби. Жубараб предложениялъул бутIаби цоцалъ рекъезаризе глаголалъул формабаздаса пайда боси.
II. Аслияб ва цогиялда бараб рагIилъун глаголалги ккезарун, рагIабазул дандраял гIуцIизе ва гьел каламалъулъ хIалтIизаризе лъай.
I. Причастие ва гьеб лъугьин. Причастиялъул синтаксияб роль. Причастие предметияб цIаралде свери. Причастияб сверел ва определениелъун тIаджубараб предложение. Гьениб лъалхъул ишараби.

II. Причастие ва причастиял сверелаби каламалъулъ хIалтIизаризе лъай. Причастиялгун рагIабазул дандраял гIуцIизе лъай. Суалиял ва риторикиял предложениязулъ причастие сказуемоелъун хIалтIизаби.
I. Деепричастие ва гьеб лъугьин. Деепричастиялъул синтаксияб роль. Деепричастияб сверелгун лъалхъул ишараби.
II. Деепричастиегун рагIабазул дандраял гIуцIизе лъай. Каламалъулъ деепричастияб сверел хIалтIизабизе лъай. Причастиялъулги деепричастиялъулги кумекалдалъун составиял глаголал лъугьинаризе ругьунлъи.

Наречие (2 сагIат).
I. Наречие ва гьелъул грамматикиял гIаламатал. Наречие лъугьин ва гьелъул битIунхъвай. Качествиял наречиял ва гьезул роль.
II. Наречиял битIун хъвазе ругьунлъи камиллъизаби. Аслияб ва цогиялда бараб рагIилъун наречиялги ккезарун, рагIабазул дандраял гIуцIи ва гьел каламалъулъ хIалтIизаризе лъай. Синонимиял, антонимиял наречиял хIалтIизаризе лъай. Предметияб цIаргун хIалтIизабулеб хадурегIел наречиялдаса батIа бахъизе лъай.

Союзал (1 сагIат).
I. Союзал. ГIадатал, журарал, составиял союзал. Союзазул битIунхъвай.
II. Предложениял ва предложениялъул членал союзаздалъун цоцаздехун хурхинаризе лъай.
Союзал гьорлъ ругел предложениял каламалъулъ хIалтIизаризе лъай. Союзал – синонимал каламалъулъ хIалтIизаризе лъай.

Частицаби (1 сагIат).
I. Частицаби. Цо-цо мехалда частицабиги союзалги омонимал хIисабалда дандчIвай ва гьел ратIарахъи. Союзаллъунги форманталлъунги (суффиксаллъунги) хIалтIизарулел частицаби.
II. МагIнаялъухъ балагьун, батIи-батIиял частицаби каламалъулъ хIалтIизаризе лъай. Частицабазул битIунхъвай.

ХадурегIел (1 сагIат).
I. ХадурегIел. ГIемерисел хадурегIелал наречиялдаса лъугьарал рукIин лъай. Цогидал каламалъул бутIабаздаса жал лъугьинчIел хадурегIелал. ХадурегIелазул битIунхъвай.
II. БакIалъул падежалгун хадурегIелал хIалтIизари. ХадурегIелалги наречиялги тексталъулъ ратIарахъи.

Междометиял (1 сагIат).
I. Междометиял. Междометиязул битIунхъвай.
II. Междометиял гьорлъ ругел предложениял дурусго цIализе лъай. Художествияб тексталъулъ ва каламалъулъ междометие

хIалтIизабиялъухъ халкквей.
Къиматал лъезе чIезарурал нормаби.
Диктантазе къимат лъолеб куц.
«5» къимат лъола гъалатI гьечIеб хIалтIуе. Гьеб къимат лъолеб диктанталда букIине бегьула битIунхъваялъулъ биччараб 1 сакъат (гьитIинаб гъалатI) яги лъалхъул ишараби лъеялъулъ ккараб 1 гIунгутIи.
«4» къимат лъола битIунхъваялъулъ 2 ва лъалхъул ишараби лъеялъулъ 2 гъалатI бугеб, яги битIунхъваялъулъ 1, лъалхъул ишарабазулъ 3, яги битIунхъваялъулъ цониги гъалатIги гьечIеб, лъалхъул ишарабазулъ 4 гъалатI биччараб диктанталъе. Лъезе бегьула битIунхъваялъулъ цого тайпаялъул 3 гъалатI ккун батани.
«3» къимат лъола битIунхъваялъулъ 4 ва лъалхъул ишараби лъеялъул 4 гъалатI батараб диктанталъе, яги битIунхъваялъулъ 3 ва лъалхъул ишараби лъеялъулъ 5, яги битIунхъваялъулъ цониги гъалатI гьечIеб, лъалхъул ишараби лъеялъулъ 7 гъалатI ккараб хIалтIуе.
«2» къимат лъола битIунхъваялъулъ 6 ва лъалхъул ишараби лъеялъулъ 8, яги битIунхъваялъулъ 5 ва лъалхъул ишараби лъеялъулъ 9, яги битIунхъваялъулъ 8 ва лъалхъул ишараби лъеялъулъ 6 гъалатI биччараб диктанталъе.
«1» къимат лъола кIийилаб къиматалъе рихьизарураздаса цIикIкIун гъалатIал ругеб диктанталъе.

Диктанталъе гъалатIал рикIкIунеб чанго батIияб къагIида бихьизабун буго. Амма щибаб къиматалъе гъалатIазул гIурхъи чIезабун буго. «4» къиматлъе гьединаб гIурхъилъун ккола битIунхъваялъул 2 гъалатI, «3» къиматалъе 4 битIунхъваялъул гъалатI, (5 классалъе битIунхъваялъул 5 гъалатI) , «2» къиматалъе 7 битIунхъваялъул гъалатI. Гьеб чIезабураб гIорхъодаса гъалатIазул къадар тIаде ани, рехсарал къиматал лъезе бегьуларо.

Грамматикиял тIадкъаял тIуразариялъе къиматал лъолеб куц:
«5» къимат лъола, гъалатI гьечIого, киналго тIадкъаял тIуран ратани.
«4» къимат лъола, киналго тIадкъаязул ункъилъа лъабил бутIа (3/4) битIун гьабун батани.
«3» къимат лъола, бащадалниги тIадкъаял битIун гьарун ратании.
«2» къимат лъола, бащадалдаса дагь гурони, битIун тIурараазул тIадкъаял ратичIони.
«1» къимат лъола, цIалдохъанас црниги тIадкъай тIубан батичIони.
Контролияб словарияб диктанталъе къиматал лъолеб куц:
«5» къимат лъола гъалатI гьечIеб диктанталъе
«4» къимат лъола 1-2 гъалатI биччан батараб диктанталъе.
«3» къимат лъола 3-4 биччан батараб диктанталъе.
«2» къимат лъола 5-ялдаса 7-ялде щвезегIан гъалатIал ккун ратани.
«1» къимат лъола 7-ялдаса цIикIкIун гъалатI биччан батани.
Сочинениязе ва изложениязе къимат лъолеб куц.
Къима-
тал ХIисабалде росизе кколел аслиял рахъал
МагIна ва калам гIуцIи БитIунхъвай

«5» Кьураб темаялдаса кьуричIеб хIасилалъул хIалтIи. МагIнаялъулъ гъалатI гьечIолъи. Плananалда рекъараб, гьеб гьечIогоги, хадуб цебе рекъон бачIараб магIна букIин. ХIалтIи букIине ккола бечедаб, лексикаялъул, рагIи херхиналъул рахъалъ мухIканаб, предложениязул гIуцIиялъул ва гьел дандраялъул рахъалъан батIи-батIиял ресаздаса пайда босараб. Тексталъул мацIалъул букIуна дуруслъи ва гIураб пасихIлъи. БукIине бегьула магIнаялъулъ 1 сакъатги, калам гIуцIиялъулъ
1-2 гIунгутIиги. БукIине бегьула 1 битIунхъваялъул, яги 1 лъалхъул ишараби лъеялъул, яги 1 грамматикияб гъалатI.
«4» Кьураб темаялдаса дагьа-макъабго гурони кьури гьечIеб магIнаялъул хIалтIи. Аслияб къагIидаялъ хIасил битIарабги букIун, магIнаялъулъ цо-цо сакъат ккараб. Хъвараб жо хадуб-цебе рекъон бачIиналъулъ дагьа-макъал гIунгутIаби ругеб. Калам гIуцIизе рагIул бечелъиялдаса ва грамматикиял къагIидабаздаса гIураб къадаралда пайда босараб. Бицунеб жоялда мухIканаб рекъараб литературияб мацI букIин. Гьениб ккун букIине бегьула магIнаялъулъ 2 сакъат, калам гIуцIиялъулъ 3-4 гIунгутIи. БукIине бегьула битIунхъваялъул 2, лъалхъул ишараби лъеялъул 2 гъалатI, яги битIунхъваялъул 1 ва лъалхъул ишарабазул 3, яги битIунхъваялъул гъалатI гьечIеб, лъалхъул ишараби лъеялъулъ 4 гъалатI, гьединго 2 грамматикияб гъалатIги.
«3» ХIасил кьураб темаялдаса лъикIго кьуризе бичча̄н бугеб. Аслияб къагIидаялъ хIасил битIараб бугони, магIнаялъулъ гIунгутIаби риччараб. Хадуб-цебе рекъон бачIиналъулъ цо-цо сакъатал ругеб. Мукъсанаб лексикаялъул, цого тайпаялъул предложениялдаса данде гьабураб хIалтIи батани, мекъи рагIаби хIалтIизариялъул хIужжаби дандчIвалеб. МацIалъул рахъалъан дуруслъи, мухIканлъи цIунизе кIвечIеб. Хъвалеб жоялъул магIнаялъулъ 4 сакъат ва калам гIуцIиялъулъ 5 гIунгутIи ккун букIине бегьула. БукIине бегьула битIунхъваялъул 4, лъалхъул ишараби лъеялъул 4 гъалатI, яги битIунхъваялъул 3 ва лъалхъул ишараби лъеялъул 5 гъалатI, яги битIунхъваялъул гъалатIги гьечIого, лъалхъул ишараби лъеялъул 7 гъалатI(5 кл.: битIунхъваялъул 5 ва лъалхъул ишараби лъеялъул 4 гъалатI, гьединго грамматикияб 4 гъалатI).
«2» Кьураб темаялда данде ккоlареб хIасилалъул хIалтIи. МагIнаялъулъ гIемерал гIунгутIаби риччараб. Хъвараб жоялъул киналго бутIабазда гьоркьоб хадуб-цебе рекъон бачIиналъул тартиб гьечIеб, текст планалда данде ккоlареб. ЦIакъго мукъсанаб лексикаялъул, къокъал, цого тайпаялъул, цоцаздехун загIипаб гурони бухьен гьечIел предложениялдасан гIуцIараб, мекъи хIалтIизарурал рагIаби ругеб хIалтIи. Тексталъул магIнаялда рекъараб мацI гьечIеб. МагIнаялъулъ 6 ва калам гIуцIиялъулъ 7 гIунгутIи ккун букIине бегьула.
Бичча̄н букIине бегьула битIунхъваялъул 7 ва лъалхъул ишараби лъеялъул 7 гъалатI, яги битIунхъваялъул 6 ва лъалхъул ишараби лъеялъул 8, яги битIунхъваялъул 5, лъалхъул ишараби лъеялъул 9 гъалатI.
«1» ЦIалдохъанас хъвараб хIалтIулъ бичча̄н бугони магIнаялъулъ 6-ялдаса цIикIкIун ва калам гIуцIиялъулъ 7-ялдаса цIикIкIун гъалатI.Бичча̄н батани 7-ялдаса цIикIкIун битIун- хъваялъул ва 7-ялдаса цIикIкIун лъалхъул ишарабазул ва 7 грамматикияб гъалатI.

Баян. 1. Мисалияб къадаралдаса сочинение 1,5-2 нухалъ кIудияб яги гьитIинаб бугони, битIунхъваялъе «4» къимат лъолелъул цо, «3» къимат лъолелъул кIиго гъалатI тIаде жубала яги тIаса бахъула. Масала, «4» къимат лъола битIунхъваялъул 3, лъалхъул ишараби лъеялъул 2, грамматикаялъул 2 гъалатI батани, яги гьебго тартибалда:2-3-2, 2-2-3, «3» къимат лъола битIунхъваялъул 6, лъалхъул ишараби лъеялъул 4, грамматикаялъул 4 гъалатI бугони, яги гьебго тартибалда гьадинаб къадаралъул гъалатIал ратани:4-6-4,4-4-6. 2. КъучIаб, жиндирго пикруялда берцинаб литературияб мацIалъ цIалдохъанас гъваридаб магIнаялъул сочинение хъван батани, учителас цо ракъаналъ цебесеб (ай адабияталъе лъолеб) къимат тIаде бачине бегьула.

3. ХIасилалъухъ ва калам гIуцIиялъухъ лъикIаб къимат лъезе рес гьечIо, сочинениялъул тема рагьун батичIони, гьелъул цогидал рахъал рагьунел ругониги.

Ругьунлъиялъул хIалтIабазе къимат лъолеб куц.

Контролиял хIалтIабазда дандеккун, ругьунлъиялъул диктантазе ва цогидалги батIи-батIиял хъвавул хIалтIабазе къимат лъола дагьаб кьваризабун.

Ругьунлъиялъул хIалтIабазе къимат кьолелъул хIисабалде босула:

1) Живго жиндаго чIун цIалдохъанасухъа бажарараб жо;
2) Малъараб материал бичIчIун бугеб куц;
3) ХIалтIул кIодолъи-гьитIинлъи.

Ккезе бегьулел гъалатIазде цебеккунго лъималазул кIвар буссинабун бугони, «5», «4» къиматал лъола цониги гъалатI гьечIеб, ккараб жинцаго битIизабураб хIалтIиялъе. Гьезда гьоркьосанги цояб къимат тIаса бищи бараб буго хIалтIул бацIцIалъиялда, хатIалъул берцинлъиялда.

Диктанталдаса кIудияб ругьунлъиялъул хIалтIуе «4» къимат лъезе бегьула, 1-2 гъалатI ккунги букIун, гьелги жинцаго ритIизарун ратани. Классалда букIа, рокъоб букIа цIалдохъанас хъвараб ругьунлъиялъул хIалтIухъ хал гьабула, гьелъие къимат лъей-лъунгутIи живго учителасул иш буго: кIвар бугелъе лъела, гьечIеб бер щвезабун тезеги бегьила. Ккезе бегьулел гъалатIазде цебеккунго лъималазул кIвар буссинабичIого, тIубанго жалго жидедаго чIун, цIалдохъабаз хъварал хIалтIабазе къимат лъола гьеб тайпаялъул контролиял хIалтIабазе чIезарурал нормабазда рекъон.

Поурочное планирование 11 класс

XI классалъул ц1алдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял т1алабал

Ц1алдохьабазда лъазе ккола:

журарал предложениязул синтаксисияб разбор гьабизе;

бат1и-бат1ияб тайпаялъул журарал предложениял данде гьаризе;

бит!араб калам хъвалсаралде сверизабизе.

Ц1алдохъабазухъа бажаризе ккола:

Пунктуациялъул рахъалъан:

жубараб сок1к1араб предложениялъул бут1абазда гьоркьоб запятая лъезе;

жубараб предложениялъул бет!ераб ва т1аджубараб бут1аялда гьоркьоб ккolелъуб запятая лъезе.

союз гьеч1еб жубараб предложениялъулъ х!ажатал лъалхъул ишараби лъезе;

IX классалда лъазарурал пунктограммаби ратизе ва лъалхъул ишарабазе баян кьезе.

Калам г1уц1иялъул рахъалъан:

цо ч1араб темаяльул х!акъалъулъ к1удияб асаралъул т1асарищарал бак1ал рицине;

2-3 асаралда т1асан доклад х1адур гьабизе; гьит1инаб, ялъуни к1удияб макъалаялда т1асан конспект, ялъуни тезисал х1адуризе;

жалго жидедаго ч1ун, т1асабищараб темаялда т1асан публицистияб стилалъул сочинение хъвазе; г1арза ва автобиография хъвазе;

Мац1алъул ва маг1наялъул рахъалъан сочинение камиллъи забизе.

Орфоэниялъул рахъалъан:

к1алзул калам литературияб норма ц1унараб ва диалектаздаса бац1ц1адаб бук1инабизе.

№	Дарсил темаби	Саг1т. къадар	Къо моц1	Рокъ. х1алт1.
1	**I полугодие** **Мац1алъул к1вар инсанасул г1умруялъулъ.** **Синтаксис и пунктуация.** *(Значение языка в жизни человека, как средство развития языка)*			**Стр 7** **Упр№1-4**
2	**Раг1абазул дандрай ва предложениял гьезул бат1алъи.** *(Словосочетание и предложение их сходство и различие)*			**Стр 7** **Упр№17-18**

3	**Хабариял, суалиял, т1алабиял, ва ах1ул предложениял.** *(Предложение. Виды предложений)*			**Стр: 20** **Упр №34-35**
3	**Предложениялъул бет1ерал членал. Подлежащее ,сказуемое ва бит1араб дополнение.** *(Главные члены предложения. Подлежащее,, сказуемое, прямое дополнение)*			**Стр 24-27** **Упр №44**
5	**Диктант.**			
6	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и.** *(Работа над ошибками)*			
7	**Ц1арулаб составияб сказуемое. Глаголияб составияб.** *(Составное именное сказуемое.)*			**Стр 26-29** **Упр №51-54**
8	**Тестазда т1ад х1алт1и.**			
9	**Калам цебе т1езабе. Глаголалгун предложение ургъизе** *(Развитие речи)*			
10	**Глаголияб составное сказуемое** (Глагольное составное сказуемое)			**Стр 32** **Упр №60-64**
11	**Предложениялъул бет1ерал гурел членал.** *(Второстепенные члены предложения)*			**Стр 36** **Упр№71-73**
12	**Г1адатал предложениязул тайпаби.** *(Типы простого предложения)*			**Стр51** **Упр№100-101**
13	**Обращение. Гьоркьор колел рag1аби ва предложениял** *(Предложения с обращением, вводными словами междометиями)*			**Стр 66** **Упр№132-133**
14	**Рат1алъизарурал членалгун предложения** *(Предложения с обособленными членами предложений)*			**Стр74** **Упр№150-153**

15	**Хъвалсараб каламгун предложение Бит1араб калам хъвалсаралдалъун хиси.** **(***Способы передачи чужой речи. Прямая и косвенная речь)*			**Стр 88 Упр №171-172**
16	**Тайпа цоял членал.** *(Однородные члены предложения)*			**Стр 56 Упр№112-113**
17	**Тайпа цоял членалгун союзал ва гьенир лъалхъул ишараби.** *(Союзы с однородными членами предложения и знаки препинания)*			**Стр 59-60 Упр№117-118-120**
18	**Контрольный диктант**			
19	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и.** *(Работа над ошибками)*			
20	**Тайпа цоял членалгун цадахъ г1амлъул раг1аби** *(Обобщающие слова с однородными членами предложения)*			**Стр 62 Упр№125-129**
21	**Жубараб предложение** *(Сложное предложение)*			**Стр 99 Упр№174**
22	**Журарал сок1к1арал предложениял** *(Сложносочиненные предложения)*			**Стр 101-102 Упр№178-179**
23	**Союзал гьеч1еб журарал сок1к1арал предложениял.** *(Бессоюзные сложносочиненные предложения)*			**Стр 107-108 Упр№182**
24	**Союзал гьеч1ел журарал предложениязулъ запятая ва т1анк1гун запятая.** *(Запятая и точка с запятой в БСП)*			**Стр 109 Упр№183**
25	**Союз гьеч1еб жубараб предложениялъулъ к1ит1анк1.** *(Двоеточие в БСП)*			**Стр 111 Упр№186**
26	**Диктант**			
27	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и**			

	(Работа над ошибками)			
28	**Союзал гьеч1ел т1ад журарал предложениялъулъ тире** *(Тире в бессоюзном сложносочиненном предложении)*			**Стр 112 Упр№188**
29	**Сочинение «Дир росу»**			
30	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и** *(Работа над ошибками)*			
31	**II- полугодие** **Журарал нахърилълъарал предложениял** *(Сложноподчиненные предложения ССП)*			**Стр 114 Упр№190**
32	**Нахърилълъиналъул раг1абигун бугеб жубараб нахъбилълъараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения с вводными словами)*			**Стр115 Упр№190**
33	**Контрольный диктант**			
34	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и** *(Работа над ошибками)*			
35	**Нахърилълъиналъул раг1абигун бугеб жубараб нахъбилълъараб предложениялъулъ лъалхъул ишараби.** *(Сложноподчиненные предложения с вводными словами и знаки препинания в них)*			**Стр117 Упр№191**
36	**Нахърилълъиналъул раг1аби гьеч1ого журарал нахърилълъарал предложениял** *(Сложноподчиненные предложения без вводных слов)*			**Стр 119 Упр№194**
37	**Раг1абазул диктант** *(Словарный диктант)*			
38	**Подлежащеялъун т1аджубараб**			**Стр120**

	предложение *(Сложноподчиненные предложения придаточное подлежащее. СПП с придаточным подлежащим)*			**Упр№197**
39	**Тексталда т1ад х1алт1и** *(Работа над текстом)*			
40	**Бит1араб дополнениельун т1аджуб предл.** *(СПП с придаточным прямого дополнения)*			**Стр 122** **Упр №199**
41	**Хъвалсараб дополненияльун т1аджубараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения придаточное косвенное дополнение)*			**Стр125** **Упр201-202**
42	**Контролияб диктант**			
43	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и** *(Работа над ошибками)*			
44	**Определенияльун т1аджубараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения придаточное определение)*			**Стр 127** **Упр№205-207**
45	**Проведение тестов**			
46	**Тексталда т1ад х1алт1и** *(Работа над текстом)*			
47	**Ишальул куцльун т1аджубараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения придаточные образа действия)*			**Стр130** **Упр№208**
48	**Бак1льун т1аджубараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения придаточное место)*			**Стр132** **Упр№211-212**
49	**Заманльун т1аджубараб предложение**			**Стр134**

	(Сложноподчиненные предложения придаточное время)			**Упр№216-217**
50	**Г1илла-мурадлъун т1аджубараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения придаточное уступитпельное)*			**Стр136** **Упр№219-220**
51	**Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълъараб предложение** *(Сложноподчиненное предложение с несколькими придаточными)*			**Стр141** **Упр№226**
52	**Сочинение «Дир махшел»** **«Мой талант»**			
53	**Контролияб диктант**			
54	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и** *(Работа над ошибками)*			
55	**Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълъараб предложение** *(Сложноподчиненное предложение с несколькими придаточными) Повторение.*			**Стр 141** **Упр№227**
56	**Тексталда т1ад х1алт1и** *(Работа над текстом)*			
57	**Мац1алъул х1акъалъулъ г1аммал баянал** *(Язык и его понятиеи значение)*			**Стр145** **Упр№226**
58	**Авар мац1 ва гьелъул ва диалектал** *(Язык и его диалектизмы)*			**Стр147** **Упр№228**
59	**Фонетикияб ва раг1ул г1уц1иялъул разбор гьабулеб къаг1ида** *(Разборы фонетический и состав слова)*			**Стр148**
60	**Раг1абазул диктант**			
61	**Синтаксияб разбор гьабулеб къаг1ида**			**Стр149**

	(Синтаксический разбор)			
62	**Тексталда т1ад х1алт1и** *(Работа над текстом)*			
63	**К1алзул гьунар цебет1езаби** *(Развитие речи)*			
64	**Контролияб диктант**			
65	**Гъалат1азда т1ад х1алт1и** *(Работа над ошибками)*			
66	**Цо чанго т1аджубарабгун бугеб жубараб нахъбилълъараб предложение** *(Сложноподчиненные предложения с несколькими придаточными Сложноподчиненные предложения с несколькими придаточными)*			**Стр150**
67	**Калам цебет1езаби** *(Развитие речи)*			
68	**Тестал т1убараб лъаг1елалъ малъараб.** *(Итоговое тестирование)*			